

Стародавні індійці створили низку музичних інструментів, найпоширенішим з яких була схожа на староегипетську ліру віна. Музиканти грали також на флейті, інших язичкових та ударних інструментах.

Розвивалося в Стародавній Індії також мистецтво вокалу. Спів найчастіше був варіацією простої мелодії, яка зводилася буквально до однієї фрази.

Мало змінилося упродовж століть і індійське танцювальне мистецтво. У стародавніх танцях також основну роль відігравали музичний ритм і жести, причому в танці брала участь практично кожна ділянка тіла танцівника чи танцівниці. Найменший порух мізинця чи брови розповідав втаємниченому в секрети цього мистецтва цілу історію. Найбільше вражає в індійському танці позиція рук танцівника – мудра. Самим лише складним кодом положень своїх рук і пальців він передавав широку гаму емоцій, схвилювано розповідав про різні події з життя богів, людей, тварин.

Мистецтво індійського танцю дуже складне. На оволодіння ним потребувалися роки напруженої праці. Тому в Стародавній Індії танці завжди виконувалися професіоналами. Соціального табу на цей вид розваг у глибині століть, здається, не існувало (їх цуралося лише жрецтво)[2, 6].

Список використаної літератури:

1. Електронний ресурс – [Режим доступу] <http://news.dks.com.ua/index.php/news/kultura/25494-indiya-krajina-kontrastiv-ta-zmin-novograd-volinskij-nyu-deli-tranzit-foto>
2. Крижанівський О. Культура стародавньої Індії / О. Крижанівський // Історія України. 2001. - № 18. – С. 6-17.
3. Шинкаренко О. В. Культура Індії / О. В. Шинкаренко // Історія світової культури. Культурні регіони. - 2001. – С. 138 – 181.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Мазур О. О.

Д. С. Пацян

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ЛІГИ НАЦІЙ

Ліга націй – перша універсальна міжнародна міжурядова організація з підтримки миру та безпеки. Головною завданням було боротьба за мир, співробітництво та безпека народів. **Найважливіша мета** – підтримання миру, збереження повоєнного статус-кво, виконання умов Версальського миру. Ідея створення Ліги націй належить Великобританії. На Паризькій мирній конференції 1919–1920 рр. за пропозицією Президента США М. Вільсона питання про створення міжнародної організації, яка мала назавжди покласти кінець війнам, було поставлено на першочерговий розгляд. Питання створення Ліги викликало серйозні суперечки між головними учасниками конференції. На одному з засідань з'ясувалося, що плани створення, викладені від різних делегацій, мають чимало відмінностей і потребують подальшого доопрацювання. Почалась боротьба між Англією, Францією та США щодо проекту статуту[1].

Французький план передбачав: включення до статуту пункту про створення міжнародних збройних сил, здатних підтримувати безпеку в Європі. Франція сподівалася використати свою перевагу в сухопутних силах і зробити їх основою майбутньої міжнародної армії, що при необхідності можна було б направити проти Німеччини. Французька делегація вважала, що спочатку необхідно підготувати й підписати договір з Німеччиною, а потім займатися створенням міжнародної організації[3].

Американська позиція: Вільсон думав, що створення світового порядку потрібно починати з будівництва Ліги. На думку США, Лізі як головній міжнародній організації по створенню нової системи колективної безпеки можна було делегувати право розробки мирного договору з Німеччиною. Вільсон наполягав на підготовці проекту створення

Ліги спеціальною комісією. У рамках конференції був утворений (25 січня 1919 р.) комітет з підготовки проекту Ліги націй. Резолюція про його установу, запропонована британською делегацією, передбачала, що Ліга:

1) буде створена для врегулювання всіх питань, пов'язаних із установами миру й сприяння міжнародному співробітництву, здійсненню гарантій виконання прийнятих міжнародних зобов'язань;

2) стане невід'ємною частиною загального договору про мир і залишиться відкритою для приєднання всіх цивілізованих націй, які приймуть та підтримають її цілі;

3) забезпечить періодичні зустрічі її членів на міжнародних конференціях (сесіях), в інтересах чого будуть створені постійна організація й секретаріат для забезпечення роботи Ліги в перервах між конференціями (сесіями)[2].

Англійський проект: англійська урядова комісія на чолі з лордом Філімором розробила проект, що передбачав лише схему арбітражу між великими державами, поєднуваними в «союз», з метою запобігання раптового нападу одного з членів «союзу» на інших.

Американський проект був підготовлений комісією на чолі з полковником Хаузом. За формою цей проект був ближче до статуту міжнародної організації. Він передбачав створення Ліги націй та її головних органів. На відміну від англійської схеми членство в Лізі не обмежувалося тільки великими державами. Установлювався принцип взаємних гарантій територіальної цілісності й політичної незалежності всіх членів Ліги. У той же час допускалася можливість перегляду існуючих державних утворень й їхніх кордонів, якщо три чверті делегацій Ліги націй визнають їх такими, що не відповідають національним умовам[1].

Після прибуття в Париж Вільсон на основі проекту Хауза склав новий, так званий Паризький, проект статуту Ліги націй, включивши в нього пункт про перехід німецьких колоній і колишніх володінь Османської імперії в розпорядження Ліги націй, для того, щоб вона видавала мандати на керування цими територіями малим країнам[2].

Статут Ліги націй, прийнятий Паризькою конференцією після завзятої боротьби, став результатом компромісу між англійським й американським проектам.

11 квітня 1919 р. вся робота з підготовки Статуту була завершена. **28 квітня** Статут був схвалений конференцією (його підписали 44 держави) й увійшов як складова частина в усі мирні договори з Німеччиною і її європейськими союзниками – Версальський, Сен-Жерменський, Трианонський і Нейїський. Статут вступив в дію з **10 грудня 1920 р.** Місцем перебування організації стала Женева[1].

Головні задачі Ліги Націй:

- побудова миру через співробітництво;
- гарантія миру через колективну безпеку.

Три категорії членства:

- 31 країни, які воювали на боці Антанти (держави-засновниці, які підписали Устав та відповідні додатки до Версальського договору);
- запрошені держав, які дотримувались нейтралітету у війні;
- решта держав (приймалися якщо 2/3 членів ЛН будуть «за»)[3].

Структура:

– Збори всіх представників Ліги (Асамблея – скликалася раз на рік у вересні, в разі потреби – кожного разу, коли виникала загроза миру. На засіданнях кожна країна могла мати не більше трьох представників та один голос).

– Рада Ліги мала такий склад: 5 постійних членів (Велика Британія, Франція, Італія, Японія, США і непостійні члени, які обиралися Асамблеєю (спочатку було 4, потім 6, потім 8; у засіданнях могли приймати участь будь-які держави-члени).

– Постійний секретаріат. Кожна країна має 1 голос[2].

У структурі Ліги націй були міжнародні організації, постійні та тимчасові комісії, що мали статус допоміжних органів. Деякі з них, зокрема Міжнародна організація праці (МОП) і Постійна палата міжнародного правосуддя, мали статус автономних органів у структурі Ліги. Штаб-квартира Ліги націй розміщувалася в Женеві.

Статут цієї представницької Міжнародної організації вимагав обмеження озброєнь до мінімуму, необхідного для національної оборони, декларував принцип гарантії територіальної цілісності країн-членів Ліги націй. Згідно з статутом Ліга націй повинна була вжити негайних і рішучих заходів для упередження (припинення) будь-якої війни і забезпечення миру.

Проти держав-агресорів, у відповідності зі статутом Ліга націй мала право застосовувати дипломатичні, політичні та економічні санкції. Вона могла втручатися у суперечки між державами, які не були її членами. Ліга виробила також порядок управління колишніми колоніальними володіннями Німеччини, заселеними арабами, що були у складі колишньої Турецької імперії[1].

Ліга націй була ефективним знаряддям підтримки Версальської системи. Разом з тим її фундатори переслідували свої меркантильні інтереси у міжнародних справах.

Список використаної літератури:

1. Сидоров А. Ю. История международных отношений. 1918–1939 гг. / А. Ю. Сидоров, Н. Е. Клейменова. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2006. – 640 с.
2. Системная история международных отношений в двух томах / Под редакцией А. Д. Богатурова, Т. И. События 1918–1945 годов. – М.: Культурная революция. 2007. – 480 с.
3. Мицик Л. М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–2007) / Л. М. Мицик, Ю. В. Кузьменко. – К.: Навчальне видавництво, 2008. – 656 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Овчаренко О. І.

М. М. Попов, Є. В. Валієнко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

БИТВА ПІД КРЕСІ: СПРОСТУВАННЯ МІФІВ

На сьогодні, питання якісної та неупередженої оцінки середньовічних битв є актуальним, оскільки воно може висвітлити важливі моменти, на які раніше не зверталася належна увага. Битва під Кресі – це яскравий приклад, коли середньовічна упередженість до сих пір відіграє значну роль при оцінці ходу історичної події. Навіть у вітчизняному просторі домінує думка, що битва ілюструє ганебну поразку лицарства (як роду військ) та велику перемогу піхоти (лучників). Метою, статті буде спростування даної тези.

Отже, напередодні зіткнення, король Едуард III, військо якого підійшло до Кресі раніше за французів, зміг обрати вигідну позицію для бою. Англійці розмістилися на крутому пагорбі, який мав похилий схил лише з лівого флангу. Це надавало їм стратегічної переваги. Втім, для міцнішої оборони вони укріпили свої позиції гострими палями та вовчими ямами [1, 6 – 7].

Король Едуард наказав своєму лицарству спішитися, та лишити коней в таборі, що знаходився на відстані одного кілометра. Це унеможливлювало відступ лицарського загону, а також підвищувало моральний дух війська. Слід розуміти, що лучники не мали можливості битися у ближньому бою. Якби ворог прорвався до їхніх позицій, вони би були просто знищені. Тож спішення лицарів мало не лише тактичний, але й моральний сенс [7].

Крім того, король заборонив брати ворога у полон, найвірогідніше задля того, щоб це не порушило бойовий стрій, і не дозволило французам зломити супротив.

З хроніки Фруассара відомо, що король розмістив свої війська «бороною» («решіткою»). Керуючись логікою, можна зробити припущення, що лучники були розташовані не зубцями, як це подається у деяких картах бою, а у шаховому порядку. Таке шикування давало лучнику зручний простір для стрільби [2, 170 – 171].

Також існує згадка про наявність у англійському війську трьох бомбард, призначених для штурму фортець. Складно сказати чи були вони використані під час бою, адже детальної інформації ми не маємо. Найвірогідніше, якщо бомбарди і були застосовані, то їхня роль у битві була мінімальною [5, 438].